

Jaarverslag 2024

Zadkine Fonds

Mei 2025

INHOUD

Voorwoord	3
1 Zadkine Fonds	5
Bestuur	5
Beheerders	5
2 Doelstelling, voor wie en werkwijze?	6
Doelstelling	6
Voor wie?	6
Werkwijze	6
Extra alertheid	7
3 Actuele ontwikkelingen 2024	8
Grillige – deels onvoorspelbare – ontwikkelingen in 2024	8
4 De cijfers: inzicht in aanvragen en bijdragen 2024	11
Algemeen en per college	11
Per niveau	12
Bereikt studiesucces	12
5 Voor wie doen we het?	13
6 Tot slot	15

Voorwoord

Dit jaarverslag van het Zadkine Fonds geeft u een inkijkje in onze werkzaamheden, bereik en actuele ontwikkelingen in 2024. Alleen met behulp van de ruimhartige donaties van diverse fondsen kunnen we onze studenten blijven ondersteunen in het voorzien van leermiddelen en/of boeken. De noodzaak hiertoe blijft groot.

Meer dan de helft van de studenten van Zadkine komt uit een kwetsbare (thuis-)situatie. Zij starten hun studie met uitdagingen op vaak meerdere levensdomeinen. De sociaal maatschappelijke problemen waar zij mee te maken hebben zijn de laatste jaren toegenomen, zowel in omvang als in intensiteit. Als Zadkine Fonds richten wij ons op de financiële vraagstukken die het succesvol volgen van een studie belemmeren.

'51,5% van onze studenten heeft een niet-westerse migratieachtergrond (landelijk gemiddelde 25,6%) en 55,2% van onze studenten in een zogenaamd armoedeprobleem-cumulatiegebied (landelijk gemiddeld 24,0%).' (Bron: Kwaliteitsagenda 2024-2027 Zadkine)

Zadkine 'scoort' het hoogste op deze landelijke overzichten van het mbo. Dit verplicht én motiveert ons om, naast het concreet ondersteunen van jongeren met een donatie voor leermiddelen zoals boeken en een laptop voor gebruik tijdens de studie, ook te blijven werken aan het agenderen en veranderen van 'het systeem'.

In april 2025 kwam het advies 'Armoede en onderwijs' van de Onderwijsraad uit. Zadkine werkte ook mee aan dit onderzoek. De Onderwijsraad vat de kern – die ook wij dagelijks ervaren – samen in één advies: *vergroot de toegankelijkheid van vo en mbo voor jongeren die opgroeien in armoede*. In de eerste aanbeveling kunnen wij ons als Zadkine Fonds geheel vinden:

Aanbeveling 1: garandeer kosteloze toegang tot onderwijs tot aan startkwalificatie. *Publiek bekostigd onderwijs moet voor iedereen kosteloos toegankelijk zijn. Dat betekent dat alle jongeren die leer- of kwalificatieplichtig zijn in Nederland kosteloos onderwijs moeten kunnen volgen, ongeacht de route die zij volgen naar de startkwalificatie. De Onderwijsraad beveelt aan de schoolboeken met mbo gratis te maken.* (Bron: [Armoede en onderwijs](#) | [Advies](#) | [Onderwijsraad](#))

Het Zadkine Fonds opereert in een actueel (politiek) krachtenveld. Of, en in welke mate de landelijke overheid de adviezen van de Onderwijsraad zal overnemen is geheel onbekend. Wij blijven samen met de moederorganisatie ROC Zadkine deze ontwikkelingen zeer nauw volgen en leveren waar nodig een bijdrage aan het verder gestalte geven aan het advies en de aanbevelingen. Zadkine blijft inzetten op haalbaar en betaalbaar studeren; zowel binnen de eigen organisatie als landelijk, lokaal en regionaal.

Vanuit het Zadkine Fonds ondersteunen we studenten met boeken en/of leermiddelen. Dit kan voorkomen dat een student uitvalt vanwege gebrek aan de benodigde – en soms verplichte – boeken en/of leermiddelen. Het financiële vooruitzicht van onze studenten op korte termijn zien we nog niet beter worden. Toch zien we in 2024, in vergelijking met vorig jaar, een daling in aanvragen voor een bijdrage uit het Zadkine Fonds. De vraag of de mogelijkheid van de inzet van het Zadkine Fonds voldoende onderdeel is van het repertoire van onze studentbegeleiders wordt nader opgepakt in 2025.

Het Zadkine Fonds kan niet zonder donateurs; zij maken ons werk mogelijk. Het bestuur van het Zadkine Fonds is daarom trots op onze donateurs die de studenten financieel ondersteunen en we zijn heel blij dat we ook nieuwe donateurs hebben mogen verwelkomen. Zo kunnen wij samen bijdragen aan de toekomst van onze studenten.

Wij kijken uit naar een fijne verdere samenwerking met onze beheerders, medewerkers en onze donateurs. Want alleen samen kunnen wij het verschil maken.

Marloes de Vries
Voorzitter Bestuur Zadkine Fonds
Voorzitter College van Bestuur Zadkine

1 Zadkine Fonds

Bij Zadkine in de regio Rotterdam Rijnmond zetten we ons dagelijks in voor een beter perspectief voor onze jongeren. Voor hen is een mbo-opleiding cruciaal voor een financieel gezondere toekomst. Deze jongeren vormen onze toekomst, maar niet iedereen heeft de beste uitgangspositie om te studeren.

Het Zadkine Fonds, opgericht in 2010, ondersteunt studenten die door geldgebrek geen mbo-opleiding kunnen volgen of moeten stoppen omdat ze geen boeken of leermiddelen zoals laptop en werkkleding hebben. Deze studenten ontvangen geen geld, maar boeken en/of leermiddelen in natura via het Fonds. Met deze ondersteuning kunnen ze hun studie voortzetten en een diploma behalen.

Studenten die in aanmerking komen voor ondersteuning worden door een lid van het onderwijsteam op de mogelijkheden gewezen. In een gesprek met een studentondersteuner of schoolmaatschappelijk werker worden de mogelijkheden en de studiemotivatie besproken. De studentondersteuner of schoolmaatschappelijk werker vraagt de bijdrage aan bij het Fonds en begeleidt de student gedurende het jaar verder.

De stichting heeft de ANBI-status, waardoor donateurs fiscaal voordeel kunnen genieten.

Bestuur

In 2024 hebben we afscheid genomen van Jethro Bos als penningmeester, Aniel Ramawadh als voorzitter en Ellen Goslinga als secretaris. Wij zijn hen allen heel dankbaar voor hun inzet voor het Fonds de afgelopen jaren. Inmiddels is het bestuur van het Zadkine Fonds vernieuwd en geheel op sterkte.

Het bestuur is nu als volgt samengesteld:

- Marloes de Vries - voorzitter
- Alice Stam - penningmeester
- Odesma von Harras – secretaris

Het bestuur komt gemiddeld vier keer per jaar bijeen. In 2024 is in de bestuursvergadering een aantal onderwerpen besproken. De belangrijkste daarvan zijn:

- aanvraagprocedure Zadkine Fonds
- haalbaar en betaalbaar studeren
- de interne en externe verantwoordingen
- fondswerving

Beheerders

De dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden is in handen van drie beheerders. Corry de Vries, Pauline Arnoldy en John Gombert, allen gepensioneerde medewerkers van Zadkine. Zij werken op vrijwillige basis voor het Zadkine Fonds. Wij danken hen voor hun betrokkenheid en inzet.

2 Doelstelling, voor wie en werkwijze?

Doelstelling

Het doel van het Zadkine Fonds is om studenten die door financiële problemen dreigen uit te vallen te helpen met de aanschaf van boeken en/of leermiddelen. Soms is de situatie zo acuut, dat een student zonder deze boeken en/of leermiddelen niet meer mag deelnemen aan de lessen. Snelle actie is in deze gevallen noodzakelijk.

Voor wie?

Studenten van wie is aangetoond dat zij onvoldoende financiële middelen hebben om leer- en lesmateriaal aan te schaffen, komen in aanmerking voor ondersteuning vanuit het Zadkine Fonds. Het gaat om meerderjarige studenten (minderjarige studenten maken gebruik van het MBO-fonds) zonder startkwalificatie, of meerderjarigen onder de 23 jaar mét startkwalificatie. Het Zadkine Fonds maakt dit onderscheid zodat bij onvoldoende financiële middelen van het Fonds de studenten zonder startkwalificatie voorrang krijgen.

Studenten die 23 jaar of ouder zijn, een BOL-opleiding volgen en geen startkwalificatie hebben kunnen ook een aanvraag indienen. Iedere student die in aanmerking komt, moet bovendien aantonen dat hij voldoende aanwezig is, gemotiveerd is en voldoende voortgang boekt. De studentondersteuner of schoolmaatschappelijk werker beoordeelt of de student aan deze eisen voldoet. Bij uitzondering helpt het Zadkine Fonds ook studenten ouder dan 23 jaar met een startkwalificatie.

Werkwijze

Studenten die in aanmerking willen komen voor ondersteuning door het Zadkine Fonds, worden door een lid van het onderwijsteam (in de meeste gevallen de studieloopbaanbegeleider) begeleid naar de studentondersteuner of de schoolmaatschappelijk werker. Deze 'signaal' functie vanuit het onderwijsteam is essentieel; zij signaleren dat een student niet beschikt over de benodigde boeken en/of leermiddelen. Het bespreken hiervan is de eerste stap in het bekend maken van de mogelijkheden voor ondersteuning via het Zadkine Fonds. Zo kan een student een warme overdracht of begeleiding krijgen naar het ondersteuningsteam van de opleiding.

Vervolgens bespreekt de studentondersteuner of schoolmaatschappelijk werker met de student of er andere mogelijkheden zijn om de leermiddelen te bekostigen. Als dit niet het geval is, althans niet op korte termijn, bespreken ze samen de financiële situatie, de motivatie, de aanwezigheid en vorderingen in de studie. Indien blijkt dat de student inderdaad niet voldoende financiële middelen heeft om leer- en lesmateriaal aan te schaffen, dan doet de studentondersteuner of schoolmaatschappelijke werker een aanvraag bij de fondsbeheerders via het studentenvolgsysteem Eduarte.

De fondsbeheerders beoordelen de aanvraag op basis van een aantal criteria, zoals aanwezigheid, motivatie (zie 'Voor wie?') en een getekende bruikleenovereenkomst. In principe geeft het Fonds binnen één tot twee weken akkoord op de aanvraag. In de toekenning staat vermeld wat er besteld kan worden en voor welk bedrag.

Om vertraging te voorkomen, activeren de beheerders de betalingsregeling bij betreffende leveranciers (voornamelijk MBO-webshop). De betreffende student krijgt hierover dan een e-mail en kan de boeken bestellen. In overleg met de studentondersteuner of schoolmaatschappelijk werker bestelt de student de praktijkmiddelen (bijvoorbeeld werkschoenen) op naam van de student en op rekening van het Zadkine Fonds.

In enkele gevallen moet de student met eigen middelen een bestelling doen (licenties moeten vaak direct in de les aangeschaft worden). De student krijgt dan later het geld terug van het Zadkine Fonds¹.

De beheerders van het Zadkine Fonds zorgen voor de betaling en administratieve verwerking van de aanvragen. Zij krijgen hierbij hulp van de financiële administratie van Zadkine.

Gedurende de opleiding, en in ieder geval aan het einde van het schooljaar, wordt het Zadkine Fonds op de hoogte gebracht over welke vorderingen de student maakt. Studenten die tussentijds de opleiding verlaten, leveren het leer- en lesmateriaal in bij de opleiding of de studentondersteuner/schoolmaatschappelijk werker. De opleiding bepaalt wat er met het ingeleverde leer- en lesmateriaal gebeurt.

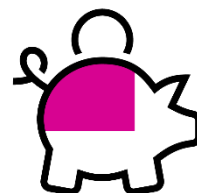
Extra alertheid

In het schooljaar 2023-24 zijn de studentondersteuners/schoolmaatschappelijk werkers gestart met een extra contactmoment c.q. gesprek na het toekennen van het Zadkine Fonds. Daar wordt dan besproken hoe het met de student gaat en of er een traject is ingezet om structureel met de situatie of financiën aan de slag te gaan waardoor de student een aanvraag heeft moeten doen. Wat heeft deze student nodig om te zorgen dat de onderliggende situatie verandert?

We krijgen steeds meer inzicht dat basale financiële vaardigheden niet vanzelfsprekend zijn voor onze studenten. De financiële weerbaarheid van hen staat daardoor onder druk; terwijl dit wel een bepalende factor is voor hun studiesucces en welzijn. Ook legt het de basis voor toekomstige financiële stabiliteit/bestaanszekerheid en onafhankelijkheid.

Dit betekent dat ROC Zadkine steeds meer de urgentie inziet van aandacht voor vaardigheden aanleren zoals:

- **Budgetteren:** Het opstellen en bijhouden van een budget helpt studenten om hun uitgaven te plannen en controle te houden over hun financiën.
- **Sparen:** Sparen is belangrijk, belang ervan blijven bespreken. Studenten moeten leren hoe ze een 'reserve' kunnen opbouwen en sparen voor toekomstige behoeften.
- **Schuldenbeheer:** Studenten moeten begrijpen hoe ze schulden kunnen vermijden en beheren. Dit omvat het verstandig omgaan met (online) kopen (op afbetaling), leningen afsluiten en omgaan met creditcard.

Samen met de armoedefunctionaris van Zadkine en ook met behulp van (tijdelijke) subsidie van de Rijksoverheid in het kader van financiële educatie, is er steeds meer aandacht voor bovenstaande.

¹ In 2025 gaan we de voorschiet aanpak onderzoeken met als streven directe betaling te realiseren; desnoods voor enkele onderdelen. Licenties gekoppeld aan studentnamen en accounts zijn naar verwachting het meest lastig om om te zetten.

3 Actuele ontwikkelingen 2024

Grillige – deels onvoorspelbare – ontwikkelingen in 2024

Tot aan het begin van de coronapandemie verliep het aantal aanvragen bij ons Zadkine Fonds constant. De coronapandemie zorgde voor een kentering die wij niet geheel konden duiden. Het sluiten van de scholen (periodiek, periodes in 2020 tot en met 2022) en overgaan op het geven van afstandsonderwijs, in combinatie met de andere prioriteiten die jongeren zijn gaan stellen (voornamelijk gaan werken), maken dat de constante stroom aanvragen voor een bijdrage door het Zadkine Fonds in een ander krachtenveld terecht was, en deels nog is, gekomen.

De directe betrokkenheid van docent en student (en vice versa) veranderde, moederorganisatie Zadkine zette zelf flink in op het faciliteren van *devices* en de student koos (mede door de enorme kostenstijging van energie en hoge inflatie) vaker voor werken in plaats van studeren. Deze zogenaamde *groenpluk* werd door bedrijven benut om hun tekorten op de arbeidsmarkt aan te vullen. Dit betekent dat het aantal voortijdig schoolverlaters landelijk en regionaal steeg.

In 2021 en 2022 daalde het aantal aanvragen inclusief de benodigde middelen bij het Zadkine Fonds, in beide opeenvolgende jaren met globaal 30%. In 2023 zagen we weer een flinke toename; te weten van 75% (van 112 naar 192 toekenningen).

Deze groei was zelfs veel hoger dan wij geraamd hadden voor 2023. Voor 2023 was een groei van 55% voorzien. Mede door deze buitenproportionele snelle groei terug naar het zogenaamde 'normaalniveau' hebben wij als Zadkine Fonds begin 2024 onze prognose en bijbehorende begroting bijgesteld naar 275 aanvragen. Op basis daarvan zijn wij ook intensiever aan de slag gegaan met het verwerven van middelen. We hebben diverse nieuwe (of terugkerende) fondsen bereid gevonden om bij te dragen. Hier zijn we hen, inclusief onze trouwe donateurs, zeer erkentelijk voor.

Daarnaast wordt ingezet op het verwerven van andere middelen. In januari 2025 heeft het bestuur van het Zadkine Fonds alle leveranciers en samenwerkingspartners van ROC Zadkine aangeschreven om bij te dragen aan de uitdagingen van het Zadkine Fonds.

Deze per post verzonden flyer ziet u hieronder afgebeeld.

DONEREN KAN EENVOUDIG!

Scan de QR-code of maak een bedrag naar keuze over op bankrekening **NL22 RABO 0155 1532 93** t.n.v. het Zadkine Fonds.

€ 100,-
Hiermee kunnen we een student helpen met een aantal studieboeken.

€ 425,-
Hiermee kunnen we een student voorzien van het gehele boekenpakket.

€ 750,-
Een all-in studiepakket voor een student: boeken, een passende laptop en enkele praktijkleermiddelen zoals een uniform of een goede kappersschaar.

EIGEN BEDRAG
Vrij in te vullen eigen bedrag.

VEEL DANK NAMENS ONZE STUDENTEN!

MEER INFORMATIE?
Wil je meer weten of heb je interesse in meerjarige steun aan het Zadkine Fonds? Neem dan contact op met Alice Stam, penningmeester Zadkine Fonds, via mail: marketingcommunicatie@zadkine.nl

ZADKINE.NL

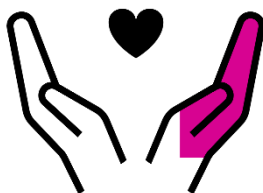
Voor 2024 hadden wij verwacht dat de stijgende lijn van aanvragen uit 2023 zich voort zou zetten en dat we na de coronaperiode terug zouden veren naar een **‘normaal’ niveau van ruim 250 aanvragen**. Dit is niet het geval. In 2024 zijn er **165 aanvragen** gedaan.

Een combinatie van factoren zal hieraan ten grondslag liggen:

A. De urgentie én noodzaak voor veel studenten op het mbo om te mogen rekenen op steun bij de bekostiging van boeken en leermiddelen is groot en wordt ook in stand gehouden door ‘systemen’. Dit maakt dat de moederorganisatie ROC Zadkine óók interventies moet plegen (denk aan betaalbaarheid van de leermiddelen etc.). Haalbaar en betaalbaar studeren maakt onderdeel uit van ‘Werelds Zadkine’, één van de drie pijlers van de meerjarenstrategie (2023-2027). Periodiek verdiepen en verfijnen meerdere geledingen van de moederorganisatie (beheerders, bestuur, zorg- en beleidsmedewerkers) de tactische uitwerking van deze strategische koers. Daarnaast heeft het thema haalbaar en betaalbaar studeren thema’s een financiële impuls gekregen.

In 2024 zijn vanuit de onderwijsbekostiging door ROC Zadkine veel (het merendeel) van de gezamenlijke en niet persoonsgebonden leermiddelen (bijvoorbeeld passende schoenen en werkkleding) centraal aangeschaft en deze worden standaard benut door elke student op de betreffende opleiding. Door het in natura voorzien van deze meest essentiële leermiddelen binnen de opleiding zelf, is er minder beroep gedaan op het Zadkine Fonds.

- B In 2024 liep op het Startcollege bij de entreeopleidingen op Niveau 1 een specifiek project rondom bekostiging². In schooljaar 2024-2025 loopt ook een onderzoek naar de impact van het faciliteren van boeken en leermiddelen. Het onderzoek richt zich op vragen zoals 'Wat is de impact (van dit faciliteren) op motivatie, vertrouwen en geloof in zichzelf (alBs student/jongere) en de samenleving, én het studiesucces?' en 'Wat is de impact van het wegnemen van deze drempel in het entreeonderwijs op het behalen van het diploma, c.q. vervolgen van de studie?'. De onderzoeksresultaten zijn in voorbereiding.
- C Het Zadkine Fonds heeft de werkprocessen zorgvuldig en laagdrempelig ingericht. Het is dan ook teleurstellend dat een deel van de studenten hun toekenning niet geheel benut heeft. Voor het eerst nemen we in 2024 waar dat het aantal studenten wat afhaakt tijdens een vraag over hun aanvraag merkbaar toegenomen is. Vragen zijn bijvoorbeeld: het te voeren gesprek met de studiebegeleider, de studiemotivatie/aanwezigheid en/of het ondertekenen van een bruikleenovereenkomst. In het geval dat er wel persoonlijke leermiddelen zoals werkschoenen nodig zijn, wordt gevraagd om deze zelf aan te schaffen en voor te schieten.
- D Wij moeten ons afvragen of bovenstaande proces én vragen die we stellen aan de student ondersteunend is om de aanvraag te (blijven) doen of een te grote belemmering vormen. De doorlooptijd van een aanvraag bij het Zadkine Fonds is in onze ogen kort. Mogelijk is tussentijds contact met de student over de voortgang van de aanvraag, wel helpend. Voor een student zonder boeken en/of leermiddelen kan een week te lang zijn. Vanuit de kennis over breinontwikkeling en -functioneren bij armoede³, én het besef dat je 'van een kale kip niet kunt plukken', is de aanpak waarbij een student geld moet voorschieten, iets wat we goed moeten heroverwegen. In 2025 zullen we samen als bestuur, beheerders en de Armoedefunctionaris binnen Zadkine dit gaan evalueren en zo mogelijk herzien met als doel geschetste – ervaren drempels verlagen of helemaal weg te nemen.

² Deze pilot leidde tot in totaal minder aanvragen bij het Zadkine Fonds. Op basis van eerder jaren ramen we dit op 10 aanvragen.

³ Zie onder andere www.wrr.nl/binaries/wrr/documenten/rapporten/2017/04/24/weten-is-nog-geen-doen/Samenvatting-WRR-rapport-Weten-is-nog-geen-doen.pdf over het Denk – Doe en Regelvermogen en de potentie tot training – toepassing van (nieuwe) vaardigheden.

4 De cijfers: inzicht in aanvragen en bijdragen 2024

Algemeen en per college

In 2024 hebben 165 studenten een beroep gedaan op het Zadkine Fonds;
19 hiervan zijn ingetrokken/afgewezen (bijvoorbeeld 18-min > doorverwezen naar MBO studentenfonds).

In totaal zijn er 146 toekenningen gedaan. Die zijn als volgt verdeeld:

College	Aanvragen	% aanvragen totaal	verschil vs 2023 / absolute aantallen	aantal studenten 1 okt. 24	aanvrag en als % telling / per college	gemidde ld bedrag toekenni ng 2024	gemiddel d bedrag toekenni ng 2023
TCR	45	27%	+8	3.751	1,20%		
Zadkine Beauty & Fashion College	8	5%	-3	879	0,91%		
Zadkine Business College	24	15%	-9	3427	0,70%		
Zadkine Dienstverlening & Facility College	1	1%	+1	140	0,71%		
Zadkine Gezondheid, Welzijn & Sport College	70	42%	-8	4.558	1,54%		
Zadkine Logistiek College	2	1%	-5	181	1,10%		
Zadkine Startcollege (pilot aug. instroom)	6	4%	-8	510	1,18%		
Zadkine Travel & Leisure College	4	2%	-2	352	1,14%		
Zadkine Vakschool Schoonhoven	1	1%	-1	453	0,22%		
Zadkine Veiligheidsacademie	4	2%	-2	1.307	0,31%		
TOTAAL	165	100%				€ 428,00	€ 340,00
Zadkine Brood en Banket College			-2				
Zadkine Horeca College			-7				
Zadkine Optiek college			-3				

Het totaal aantal studenten bij ROC Zadkine bedroeg op 1 oktober 2023 15.789 studenten
Het totaal aantal studenten bij ROC Zadkine bedroeg op 1 oktober 2024 16.522 studenten

Na de sterke stijging van het aantal aanvragen in 2023 is het aantal aanvragen in 2024 gedaald.
Het Zadkine Fonds bereikt 1% van de totale populatie studenten. Feitelijk is het percentage hoger omdat circa 25% van de student onder de 18 jaar is en via de leermiddelenregeling voorzien kan worden in boeken/leermiddelen. In dat geval gaat het om een bereik van 1,3%. Nog steeds een beperkte, kleine groep.

Het aantal aanvragen per college verschilt; een aantal colleges heeft geen aanvraag gedaan. Met deze colleges gaan we als Zadkine Fonds (beheerders) samen met de Zadkine Armoedefunctionaris in gesprek om het signaleren te versterken. Het Zadkine Fonds bestuur zal dit agenderen in de directie overleggen.

Per niveau

Het totaal van 165 toekenningen is als volgt verdeeld naar niveau:

	Totaal 2024	Totaal 2023	
Niveau 1	6	14	Lastig duiden i.v.m. pilot
Niveau 2	25	59	Terugloop, vraagt aandacht – actie in 2025
Niveau 3	39	55	In 2024 is ruim 80% van de toekenningen gedaan op N 3 en 4, in 2023 was dit net geen 65%
Niveau 4	95	78	

We zien een toename van het aantal studenten op Niveau 3 en 4 dat een beroep doet het Zadkine Fonds. Financiële kwetsbaarheid komt in alle studentengroepen voor en is niet alleen beperkt tot de lagere opleidingsniveaus.

Bereikt studiesucces

In februari 2025 is het bereikte studiesucces onder studenten die ondersteuning van het Zadkine Fonds hebben gehad als volgt:

Studenten die ondersteuning van Zadkine Fonds hebben gehad	2022	2023	2024
Aantal studenten geslaagd	23	20	5
Percentage geslaagd	21%	10%	3%
Aantal ongediplomeerd bij Zadkine vertrokken	54	63	14
Percentage ongediplomeerd bij Zadkine vertrokken	49%	32%	10%

NB: de ontbrekende percentages studenten zijn nog bezig met hun studie.

Studenten die een aanvraag bij het Zadkine Fonds doen hebben over het algemeen op meerdere gebieden problemen. Dat lijkt ook zichtbaar te worden in de ongediplomeerde uitstroom van studenten die via het Zadkine Fonds ondersteuning hebben ontvangen. Praktische hulp door te voorzien in boeken en/of leermiddelen zijn niet de oplossing voor hun gehele situatie, maar wel praktische steun die enorm motiveert. Die zorg wordt weggenomen waardoor er letterlijk wat ruimte komt in het hoofd voor de studie⁴.

In 2025 zullen we samen met Zadkine Armoedefunctionaris en de ondersteuning/zorgteams ernaar streven om meer (in)zicht te krijgen in bepalende factoren die (kunnen) leiden tot ongediplomeerde uitstroom.

⁴ Er zijn 3 vormen van schaarste volgens Sendhil Mullainathan e.a. (2013). Dit zijn naast financiële middelen (armoede), tijd en netwerk/sociale contacten (eenzaamheid).

Financiële schaarste is het meest venijnig; het heeft ook invloed op de andere 2 vormen. Heb je minder geld, dan verwaarloos je je netwerk voor sociaal contact en ook steun en praktische hulp uit je omgeving vermindert. Met minder geld moet je ook meer tijd besteden aan het voorzien in basisbehoeften (denk aan meer reistijd door lopen naar school, je eten ophalen bij het uitdeelpunt etc.). Sendhil Mullainathan geeft aan dat langdurig leven in schaarste invloed heeft de omvang van én groei van de hersenen en -ontwikkeling. Juist de cruciale hersenfuncties, die ook wel de executieve functies genoemd, die nodig zijn om veerkrachtig om te gaan met de schaarste staan onder druk (c.q. zijn minder ontwikkeld).

5 Voor wie doen we het?

Het doel van het Zadkine Fonds is om studenten die door financiële problemen dreigen uit te vallen te helpen met de aanschaf van boeken en leermiddelen. Hieronder treft u een paar voorbeelden; voorbeelden van dagelijkse situaties die we treffen op Zadkine en die noodzaak van het Zadkine Fonds aangeven:

Student 18+ afkomstig uit een wat ingewikkelde – kwetsbare thuissituatie waar ook geldzorgen aan de orde zijn. Er zijn geen rolmodellen in zijn omgeving die studeren. Dat je als student op het mbo zelf de boeken en leermiddelen moet betalen, is een totaal onbekende wereld. Hij weet niet hoe hij dit aan moet pakken en vindt thuis geen ruimte om dat te bespreken door de geldzorgen. Na herhaaldelijk vragen op school waar de boeken zijn (blijven), zijn steeds 'smoesjes' het antwoord. Omdat dit zo al 4 maanden duurt, wordt de student bij steeds meer docenten in de les geweigerd. Hij verdwijnt van de radar.

Een van origine niet-Nederlandse student komt naar Rotterdam om bij Zadkine te studeren. Ze heeft wel identiteitspapieren en trekt in bij een bevriend familielid. Dit gaat de eerste maanden best goed, maar na een maand of 3 wordt ze het huis uitgezet. Dat is net op het moment dat de studie begint. De student vindt uiteindelijk een kamer met een huur van € 700. De gehele bijdrage van DUO gaat hieraan op. Het spaargeld is op door de inrichting van de kamer. Ze zoekt, en vindt een bijbaantje. Werken eist steeds meer tijd en aandacht op. Ze stop heel snel met school.

Veel jongeren (steeds meer en vaker) moeten hun studiefinanciering thuis afstaan als aanvulling op het gezinsbudget. Door de gestegen kosten voor levensonderhoud hebben we te maken met veel gezinnen die het tot 2 jaar geleden nèt wel redden. Na de gestegen energiekosten en inflatie redden zij het nu niet meer. Zij komen qua inkomensnormen nergens voor in aanmerking. Vader heeft een kleine uitvoerende baan in de logistiek en er zijn 4 kinderen, de student is de oudste.

Deze groep gezinnen kunnen we typeren als de werkende armen. Er zijn geen boeken, er is geen geld voor OV naar school en de ouders stimuleren het kind te gaan werken. Dat levert meteen meer op. De student stopt met zijn studie en meldt zich niet direct af bij DUO, met diverse vervelende gevolgen. De kans om een potentieel zekerder financieel bestaan op te bouwen door een studie op Mbo-niveau is een veel te langere termijn; er moet nú eten voor het gezin zijn en de rekeningen moeten betaald worden.

Studenten in een ingewikkelde – kwetsbare thuissituatie (denk aan armoede, sociaal en/of mentaal zwakke ouders, ouders met weinig vertrouwen in systemen, taal- en ICT digitaal zwak) worden 18 jaar. De ouders vertellen niets over de financiële zaken die de jongere moet regelen en na een paar maanden komt de jongere erachter dat er ondertussen een de schuld die ondertussen op zijn naam is opgebouwd is. Ouders springen niet bij; het kind is immers 18+.

Een student woont bij haar ouders en er zijn 2 jongere kinderen in het gezin. Het gezin leeft in een krappe woning en kampt met verschillende problemen: geldzorgen, zorgbehoefte van de jongere kinderen op school, klein behuysd. De vader heeft een 'kort lontje' en de moeder zit in een rolstoel. Het gaat allemaal maar nèt goed. Vader raakt door problemen op het werk steeds meer aan alcohol verslaafd. Het geld gaat direct op en de situatie thuis en op het werk wordt steeds ondragelijker. Vader wordt ontslagen. De student moet steeds meer de zorg voor het gehele gezin op zich nemen. Vader raakt verder in isolement en zijn lichamelijke klachten nemen toe. De oudste thuis probeert het gezin zoveel mogelijk draaiende te houden, maar raakt steeds verder achterop met school. Zeker ook omdat ze nog geen boeken heeft. Moeder kan geen ondersteuning bieden omdat ze zelf veel zorg nodig heeft. Het gezin schaamt zich zo diep dat ze alle zorg en contacten gaan mijden. De oudste doet haar best om de situatie te beheren en erger te voorkomen.

Een student, jonge moeder met 2 peuters, is stevig in de schulden gekomen door het vertrek van de vader van de kinderen en omstandigheden na haar samenwonen. Haar moeder steunt haar wel maar heeft geen geld om bij te springen. Na een aantal jaar komt ze via het Jongerenloket in de wettelijke schuldsanering terecht.

Goede support van haar moeder en de bewindvoerder openen haar ogen voor een studie en een paar jaar later kiest ze voor een opleiding bij Zadkine. Zadkine werkt met de 'Klas als werkplaats', waarin zorgbegeleiders direct aanwezig zijn voor studenten. De optimale steun van de begeleiders en de gefaciliteerde laptop en boeken, helpen de student om haar droom waar te maken: aan de slag als IC-verpleegkundige. Het bewind kan afgerond worden en zij rondt met een diploma haar opleiding af.

6 Tot slot

Onze ervaring is het dat een hele grote groep jongeren bij Zadkine uit kwetsbare gezinnen komt, waar sprake is van meerdere problemen. Geldzorgen en armoede zijn flink toegenomen. Jongeren kiezen er vaak voor om door te studeren op het mbo, om zo hun thuissituatie te ontvluchten. Praktische hulp, zoals het voorzien in boeken en/of leermiddelen, zijn niet de oplossing voor al hun problemen, maar biedt wel praktische steun die hen enorm motiveert. Deze zorg wordt weggenomen, waardoor er ruimte in het hoofd ontstaat voor de studie.

In combinatie met optimale studentondersteuning door zorgmedewerkers op school, het verkleinen van klassen en goede mentoren voor de studievakken, kan het Zadkine Fonds met deze ogenschijnlijk kleine bijdrage een grote impact maken. Het biedt nét dat steuntje om uit de problemen, stress en armoede te komen. Dit zorgt voor meer motivatie en perspectief, en helpt bij het opbouwen van financiële zekerheid.

Hoewel de bekostiging van de boeken en/of leermiddelen niet alle problemen oplost, kan het de student, met veel steun van docenten en zorgmedewerkers, helpen om stap voor stap zijn of haar thuissituatie te verbeteren.

SAMEN BOUWEN AAN EEN BETERE TOEKOMST

STICHTING ZADKINE FONDS

Benthemplein 15

3032 CC Rotterdam

zadkinefonds@zadkine.nl

www.zadkine.nl/voor-studenten/zadkine-fonds